Webinaarin Q&A: IX Akkuasetuswebinaari: Akkujen ja paristojen tuottajavastuu käytännössä – mitä akkuasetus muuttaa?

Kysymykset ja vastaukset kategorioittain

1. Tuottajavastuu EU:ssa ja kansainvälinen kauppa

Onko EU:ssa toimijoita, jotka auttaisivat eri EU-maihin akkuja tai paristoja markkinoille saattavia yrityksiä hoitamaan tuottajavastuuvelvollisuutensa keskitetysti yhden luukun periaatteella useampiin maihin?

Kyllä. Euroopassa toimii palveluntarjoajia, jotka tarjoavat usean maan tuottajavastuuseen yhden luukun palvelua ja voivat hoitaa keskitetysti esimerkiksi rekisteröintejä, raportointia ja yhteyksiä paikallisiin tuottajayhteisöihin. Ainakin tällä hetkellä tuottajavastuuvelvoitteet on kuitenkin hoidettava erikseen jokaisessa jäsenvaltiossa, jossa yritys saattaa akkuja tai paristoja markkinoille.

Jos yritys myy akkuja, moottoreita tai elektroniikkalaitteita useisiin EU-maihin ja velvoitteita syntyy PPWR:n, akkuasetuksen ja WEEE-sääntelyn osalta, voiko ne hoitaa yhden compliance-palveluntarjoajan kautta?

Kyllä. Monet palveluntarjoajat voivat auttaa useamman tuottajavastuujakeen, kuten akkujen, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden sekä pakkausten, velvoitteiden hoitamisessa eri EU-maissa. Emme kuitenkaan suosittele yksittäisiä palveluntarjoajia nimeltä, koska emme ole arvioineet tai vertailleet niiden palveluita ja haluamme pysyä tässä suhteessa neutraalina.

Otetaanko akkuasetuksessa kantaa siihen, onko Suomesta toiseen jäsenvaltioon toimittava yritys etämyyjä, vai perustuuko tuottajavastuuvelvoite pelkästään markkinoille saattamiseen riippumatta siitä, onko kyseessä etämyyjä?

Akkuasetuksessa tuottajavastuu määräytyy sen perusteella, kuka asettaa akun tai pariston ensimmäistä kertaa saataville kyseisen jäsenvaltion markkinoilla. Jos Suomeen sijoittautunut yritys myy akun etäsopimuksella suoraan toisessa jäsenvaltiossa olevalle loppukäyttäjälle, kyse on etämyynnistä ja suomalainen yritys on tuottajavastuussa kohdemaassa. Jos akut sen sijaan toimitetaan esimerkiksi kohdemaahan sijoittautuneelle tukkumyyjälle, joka myy ne edelleen loppukäyttäjille, tuottajavastuu on lähtökohtaisesti tällä kohdemaahan sijoittautuneella toimijalla.

Mitä jos yksityishenkilö tuo ulkomailta esimerkiksi kannettavan akun omaan käyttöönsä? Koskeeko häntä tuottajavastuu?

Ei koske. Tuottajavastuu ei koske yksityishenkilön omaan käyttöön tapahtuvaa maahantuontia.

2. Teollisuusakkujen keräys ja vastaanotto

Jos tuottaja on liittynyt teollisuusakkujen tuottajayhteisöön, kuka vastaa akkujen kuljetuksesta keräyspisteisiin?

Lähtökohtaisesti akun haltija vastaa käytöstä poistetun teollisuusakun toimittamisesta sille tarkoitettuun keräyspisteeseen. Tietyissä tilanteissa tuottajalle voi kuitenkin kuulua myös akun purkaminen, esimerkiksi silloin, kun kyseessä on yksityisellä, ei-kaupallisella käyttäjällä oleva suuri asennettu teollisuusakku. Tarkemmat ohjeet

vastaanottopisteistä ja käytännön toimintatavoista löytyvät Recserin verkkosivuilta. Tarvittaessa akun haltija voi hyödyntää kuljetuspalveluntarjoajaa akun toimittamisessa keräykseen.

Kuka kerää teollisuusakkuja esimerkiksi pääkaupunkiseudulla?

Jakelijoiden lisäksi aluekeräyspisteemme ottavat akkuasetuksen mukaisesti vastaan teollisuusakkuja. Ajantasaiset vastaanottopaikat tulevat löytymään uusien verkkosivujemme keräyspistehausta vuoden loppuun mennessä. Lyijyakkujen teollisuusakkujen keräyspisteet löytyvät Akkukierrätys Pb Oy:n verkkosivuilta osoitteesta www.akkukierratyspb.fi.

Koskeeko maksuton vastaanottovelvoite kaikkia suuria teollisuusakkuja vai vain 18.8.2025 jälkeen markkinoille saatettuja akkuja?

Akkuasetus ei ota kantaa takautuvuuteen. Ennen akkuasetusta voimassa ollut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/66/EY koski myös teollisuusakkuja, mutta akkuasetuksessa teollisuusakkujen tuottajille on aiempaa laajempia velvoitteita. Akkuasetuksen mukaisesti kaikille teollisuusakuille on niiden markkinoille saattamisen ajankohdasta riippumatta perustettava kollektiivinen, maankattava keräysjärjestelmä. Akkuasetuksen 61 artiklan mukaan teollisuusakkujen tuottajien on otettava maksutta vastaan kaikki niille tarjotut jäteteollisuusakut ilman uuden tuotteen ostopakkoa. Vastaanotto- tai keräysjärjestelmä on järjestettävä yhteistyössä muun muassa jakelijoiden, käsittelylaitosten ja kuntien jätelaitosten kanssa. Keräyspisteille on tarjottava turvallisuusvaatimukset täyttävä infrastruktuuri, ja takaisinotosta aiheutuvat kustannukset on katettava. Tuottajayhteisöillä voi olla erilaisia käytäntöjä esimerkiksi tuottajien maksujen osalta.

3. Tuottajavastuun roolit ja vastuut

Jakelijana meillä on toimittajia, joilla on suomalainen Y-tunnus ja jotka hoitavat tuottajavastuun WEEE:n ja paristojen osalta, mutta eivät pakkausten osalta. Voiko eri tuottajavastuissa olla eroja velvollisen toimijan määrittelyssä?

Kyllä, eri tuottajavastuualojen välillä on eroja siinä, kuka katsotaan tuottajaksi. Tuottajan määritelmät ovat alakohtaisia, joten esimerkiksi sähkö- ja elektroniikkalaitteiden, akkujen ja paristojen sekä pakkausten tuottajavastuuvelvollisuus tulee arvioida erikseen. Jos yritys on hoitanut WEEE- sekä akku- ja paristotuottajavastuunsa mutta ei pakkausten tuottajavastuuta, tämä ei automaattisesti tarkoita, ettei pakkausten tuottajavastuu koskisi yritystä.Tällaisissa tilanteissa on myös mahdollista, että pakkausten tuottajavastuu on yksinkertaisesti jäänyt hoitamatta.

Kuka omistaa jätteen missäkin vaiheessa?

Jätteen omistajuuteen ei ole yhtä yleispätevää vastausta, vaan se riippuu siitä, missä vaiheessa ketjua ollaan ja millä sopimuksilla jäte luovutetaan eteenpäin. Tuottajavastuussa on hyvä erottaa omistajuudesta vastuu ja oikeus jätehuollon järjestämiseen. Jätelain 47 §:n mukaan tuottajalla on ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto. Omistajuuden siirtyminen määräytyy puolestaan myös sopimusjärjestelyjen perusteella.

4. Tuottajayhteisön jäsenyys, sopimukset ja hinnastot

Kun hinnastonne muuttuvat, lähetättekö uuden hinnaston jäsenille automaattisesti?

Kyllä. Lähetämme hinnastot automaattisesti jäsenille ja julkaisemme ne myös verkkosivuillamme.

Jos asiamiessopimus päättyy, ottaako Akkukierrätys yhteyden yritykseen sopimuksen tekemiseksi vai tuleeko aloitteen tulla yritykseltä itseltään?

Otamme yhteyttä yritykseen sopimuksen tekemiseksi.

5. Webinaarin materiaalit

Onko mahdollista saada materiaali englanniksi?

Webinaarin jälkeen julkaisemme englanninkielisen artikkelin, johon kokoamme webinaarin keskeisen sisällön. Lisäksi tallenteeseen on tarkoitus lisätä englanninkielinen tekstitys.